
خشونت علیه زنان در حقوق ایران و
کنوانسیون شورای ۲۰۱۱ اروپا

افسانه نازیکی

سرشناسه	: تازیکی، افسانه، ۱۳۶۸-
عنوان و نام پدیدآور	: خشونت علیه زنان در حقوق ایران و کنوانسیون شورای اروپا ۲۰۱۱/ افسانه تازیکی.
مشخصات نشر	: گرگان: یاقوت سرخ، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۹۳ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۰۱۲-۶-۱: ۱۰۰۰۰۰ ریل
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: کنوانسیون شورای اروپا: (۲۰۱۱م. = ۱۳۹۰)
موضوع	: Council of Europe Convention: (۲۰۱۱)
موضوع	: زنان -- ایران -- خشونت علیه
موضوع	: Women -- Iran -- Violence against
موضوع	: حقوق زن -- ایران
موضوع	: Women's rights -- Iran
رده بندی کده	: HV۶۲۵/۴/۲۱۳۹۶
رده بندی دیوانی	: ۳۶۲/۸۸۰۸۲۰۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۸۴۶۱۷۵

مؤلف	: افسانه تازیکی
عنوان	: خشونت علیه زنان و حقوق ایران و کنوانسیون شورای اروپا ۲۰۱۱
نوبت چاپ	: اول
شمارگان	: ۱۰۰ نسخه
صفحه آرایشی	: مهلا خسروی کتولی
ویراستاری	: فاطمه مصطفی لو
طرح جلد	: مهدی نظری
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۰۱۲-۶-۱
قطع	: وزیری

گرگان، بلوار جانبازان، جانباز ۲۲، انتشارات یاقوت سرخ

Hossein.yaghooti@91@gmail.com

کد پستی: ۴۹۱۶۶۴۴۷۳۵

تلفن: ۰۹۱۱۷۷۰۴۹۱-۰۹۱۱۷۹۲۰۴۹۱

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۳	فصل اول: مفاهیم
۵	مبحث اول: بیان مفاهیم
۵	گفتار اول: خشونت و انواع خشونت
۵	بند اول: بنای لغوی خشونت
۵	بند دوم: مفهوم خشونت علیه زنان
۸	مبحث دوم: بحثی درباره موضوع خشونت علیه زنان
۱۰	گفتار اول: خشونت در محیط خانه یا خشونت خانگی
۱۲	گفتار دوم: خشونت متصاعد
۱۴	گفتار سوم: خشونت روانی و جسمی
۱۶	گفتار چهارم: خشونت علیه زنان در جهان ایران
۱۷	مبحث سوم: سیر تاریخی تصویب قوانین بردارنده
۱۷	گفتار اول: خشونت در حقوق ایران قبل از ۱۳۵۷
۱۸	گفتار دوم: قوانین بعد از ۱۳۵۷
۱۸	بند اول: در قانون اساسی جمهوری اسلامی
۲۰	بند دوم: در قوانین مجازات اسلامی و سایر قوانین
	فصل دوم: تدابیر حمایتی کیفری از حقوق زنان بزه دیده خشونت در کنوانسیون ۲۰۰۱ شورای اروپا
۲۷	در مورد پیشگیری و مبارزه با خشونت علیه زنان و خشونت خانگی
۲۹	مبحث اول: استانداردهای بین المللی
۲۹	گفتار اول: اعلامیه جهانی حقوق بشر
۳۱	گفتار دوم: میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی
۳۳	گفتار سوم: میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

- گفتار چهارم. کنوانسیون رضایت در ازدواج، حداقل سن ازدواج و ثبت ازدواج ۳۴
- گفتار پنجم. کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان ۳۶
- گفتار ششم. نظریه تفسیری کمیته محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان ۳۸
- گفتار هفتم. پروتکل اختیاری کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان ۴۰
- گفتار هشتم. سایر اقدامات بین المللی در حمایت از زنان و کودکان ۴۲
- مبحث دوم. کنوانسیون شورای اروپا در مورد پیشگیری و مقابله با خشونت علیه زنان ۴۴
- گفتار اول. حقوق اساسی و حقوق بنیادین، برابری و عدم تبعیض ۴۴
- گفتار دوم. تعریف دوا با ۴۷
- بند اول: مأموریت کنوانسیون وظایف دولت ها ۴۷
- بند دوم: سیاست های اساسی در برابر جنسیت ۴۹
- بند سوم: سیاست های جامع و هماهنگ ۴۹
- گفتار دوم. نقش جامعه مدنی و سازمان های غیر دولتی در عدم خشونت علیه زنان ۵۰
- گفتار سوم. هیئت هماهنگ کننده ۵۲
- گفتار چهارم. انجام تحقیق و جمع آوری داده ها ۵۴
- گفتار پنجم. وظایف عمومی دولتهای عضو ۵۶
- بند اول: مبارزه فرهنگی ۵۶
- بند دوم: اقدامات قانونی ۵۷
- بند سوم: افزایش آگاهی و آموزش و پرورش ۶۰
- بند چهارم: آموزش حرفه ۶۱
- بند پنجم: دخالت پیشگیرانه و برنامه های درمانی ۶۲
- بند ششم: مشارکت بخش خصوصی و رسانه ها ۶۳
- گفتار ششم. جرم انگاری رفتار خشونت آمیز ۶۵
- گفتار هفتم. تعقیب تحقیق و آیین دادرسی و تدابیر حمایتی ۶۸

۶۸	بند اول: تعهدات عمومی
۶۸	بند دوم: پاسخ آنی، پیشگیری و حفاظت
۷۰	بند سوم: ارزیابی ریسک و مدیریت ریسک
۷۱	بند چهارم: اقدامات حفاظتی
۷۳	جمع بندی و نتیجه گیری

موضوع خشونت علیه زنان از موضوعات حقوقی است که در بسیاری از جوامع به جنبش های اجتماعی و سیاسی مبدل شده است و به عنوان یک آسیب اجتماعی، روان شناختی، سیاسی و معضلی حقوقی در رشته های مختلف علوم انسانی مورد توجه قرار گرفته است و چنین به نظر می رسد ساختار سیاسی هر جامعه می باید با توجه به نظام حقوقی و قضایی خود این معضل را بر طرف نماید. مصوبات کنوانسیون های جهانی و منطقه ای و ارتباط کشورها و عضویت کشورهای عضو الزام حقوقی را در سطح بین الملل موجب می شود تا موضوع خشونت زنان از حالت تبعیض آمیز خارج شود. سیر تقنینی حقوق زنان در ایران نیز مؤید این مطلب است که به نحوی از انحاء خشونت را از روی زنان بردارد.

حمایت از بزه دباگان خاص ايجاب می نماید که زنان آسیب دیده خشونت مورد حمایت قانونگذار قرار گیرند. این حمایت ها در اسناد و کنوانسیون های بین المللی (کنوانسیون رفع هرگونه تبعیض علیه زنان، کنوانسیون منع خرید و فروش اشخاص و بهره کشی از فحشای دیگران و...) نیز مورد توجه قرار گرفته اند. ضمن آن که قانون گذاران کیفری بسیاری از کشورها به این واقعیت جرم شناختی توجه کرده اند و زن بودن بزه دیده را تحت شرایط خاص در مورد بسیاری از جرایم از جمله تعرضات جسمانی علیه آنها از عوامل مشدده دانسته و مجازات بزه کارانی را که بر روی زنان مرتکب جرم می شوند تشدید می کنند. از جمله ماده ۴ - ۲۲۱ قانون جزای جدید (مصوب ۱۹۹۲) که از قتل های در حکم سبق تصمیم نام می برد، در بند سوم خود قتل هایی که بر روی افرادی خاص از جمله زن حامله صورت می گیرد را به عنوان قتل در حکم سبق تصمیم دانسته است، اگر چه اتفاقی باشد و بدین ترتیب برای مرتکبین چنین قتلی مجازات حبس ابد تعیین کرده است. و یا براساس ماده ۱۳ - ۲۲۲ از کارافتادگی کم تر از هشت روز زنان در خشونت های خانوادگی یک «جنحه» محسوب می شود، در صورتی که قبلاً خلاف محسوب می شد. به طور کلی یک ضمانت اجرای کیفری خیلی سنگین در انتظار عامل

خشونت می‌باشد. بسیاری از فعالان حوزه زنان، تدوین قوانین بازدارنده و حمایتی در باره خشونت خانگی را یکی از راه‌های موثر کاهش این نوع خشونت می‌دانند.

این مجموعه که نتیجه زحمات نگارنده در مقطع کارشناسی ارشد می‌باشد و به صورت پایان‌نامه کارشناسی ارشد ارائه گردیده، در پی این است با محور قرار دادن متن کنوانسیون شورای اروپایی در مورد پیشگیری و مبارزه با خشونت علیه زنان به حمایت‌های کیفری از زنان در حقوق ایران نیز اشاراتی داشته باشد. به همین تناسب در فصل اول به تبیین حمایتی کیفری از حقوق زنان بزه دیده خشونت در حقوق ایران می‌پردازد. در مبحث اول این فصل به بیان مفاهیم خشونت و انواع خشونت، و در مبحث دوم مباحث نظری در خصوص موضوع خشونت علیه زنان طرح می‌شود. مبحث سوم نیز به تاریخچه تصویب قوانین بازدارنده و حمایتی کیفری از زنان قربانی خشونت در ایران مربوط است.

فصل دوم این مجموعه به تبیین حمایتی کیفری از حقوق زنان بزه دیده خشونت در کنوانسیون ۲۰۱۱ شورای اروپایی اختصاص دارد که از دو مبحث تشکیل شده. مبحث اول: استانداردهای بین‌المللی مطرح در مورد خشونت علیه زنان و مبحث دوم به کنوانسیون شورای اروپا در مورد پیشگیری و مقابله با خشونت علیه زنان و خشونت خانگی اختصاص یافته است و در پایان جمع‌بندی و نتیجه‌گیری از مباحث ارائه خواهد شد.